

Tesbih, odricanje mahana Gospodaru svjetova i milost za vjernike (Medina)

Hatib: dr. Abdulmuhsin b. Muhammed el-Kasim

12. šaban 1442. po Hidžri / 26. mart 2021.

Svaka hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, i na njegovu porodicu i ashabe. Bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati, i držite se čvrstog užeta islama. O muslimani, Allahu, džellešanuhu, pripada savršenstvo, u biću, imenima i svojstvima, i uzvišen je od svake mahane, nedostatka i svega što ne priliči Njegovoj uzvišenosti i savršenstvu. On je potvrdio Sebi lijepa imena i savršena svojstva, a u istom kontekstu spomenuo je tesbih – slavljenje, hvaljenje i veličanje Allaha. “On ima najljepša imena. Njega hvale oni na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri.” (El-Hašr, 24)

Jedno od Allahovih imena je Es-Subbuh, tj. Onaj Koji je uzvišen od svakog nedostatka. Riječi “subhanallah”, kojima se veliča Gospodar, znače da je On onaj koji je bez nedostataka i mahana, da nema drugu, roditelja i dijete, ili bilo šta drugo što se, iz Njegove pozicije, smatra nedostatkom, kao što su nemoć, san, smrt i sl., i sve što proturječi Njegovim imenima i svojstvima. Allah, džellešanuhu, pohvalio je Sebe, u ajetima koji Ga veličaju, slave i odriču Mu ono što Mu ne priliči, i odbacuju ono što su Mu pripisali idolopoklonici, sudrugove (ortake), i uzimanje djeteta, i u tom smislu kaže: “Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni!” (Es-Saffat, 180)

Sedam kur'anskih sura počeo je tesbihom – Svojim hvaljenjem i slavljenjem, i spomenuo je zajedno tesbih i tevekkul (pouzdanje u Njega). “Ti se pouzdaj u Živog, Koji ne može umrijeti, i veličaj Ga, i hvali!” (El-Furkan, 58)

Hvaljenje Allaha riječima tesbiha najbolji je govor, koji je Allah odabrao za Svoje bliske meleke. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upitan je: “Koji je govor najbolji?”, pa je rekao: “Onaj koji je Allah odabrao za Svoje meleke ili za Svoje robove: Subhanallah ve bi hamdihi! – Slavljen i hvaljen neka je Allah!” (Muslim)

Meleki koji drže Arš neprestano čine tesbih: “Meleki koji drže Prijesto i oni koji su oko njega veličaju i hvale Gospodara svoga.” (Gafir, 7)

Meleki, i pored velikih djela koja su im povjerena, ustrajavaju u slavljenju i veličanju Allaha, bez prekida i bez zamora. “Hvale Ga noću i danju, ne malaksavaju.” (El-Enbija, 20)

Oni se zbog tesbiha osjećaju počašćenima. “I samo Njega hvalimo!” (Es-Saffat, 166)
Kada Allah nešto naredi na nebesima, meleki donose tesbih sve dok se on ne proširi do dunjalučkog neba, iskazujući time poštovanje prema Njegovoj naredbi.” (Muslim)
Nebesa i Zemlja, i sve što je na njima, slavi i hvali Allaha, potvrđujući Njegovo savršenstvo i predajući se Njegovoj vlasti. “Allaha hvali sve što je na nebesima i na Zemlji, i On je Silni i Mudri.” (El-Hadid, 1)

Allahovi poslanici, najodabraniji ljudi, pozivali su svoje narode da slave i hvale Allaha. Kada je Allah, džellešanuhu, poslao Musaa faraonu, on ga je zamolio da mu podari pomoćnika koji će zajedno s njim učestvovati u njegovoj poslanici i slaviti Ga i hvaliti. “I podaj mi za pomoćnika iz porodice moje, Haruna, brata mog; osnaži me njime i učini drugom u zadatku mome, da bismo Te mnogo hvalili i da bismo Te mnogo spominjali.” (Taha, 29–34)

Zekerijjaa, alejhis-selam, njegov Gospodar obradovao je sinom Jahjaaom, i učinio je da ajet (znak, dokaz) njegovog rođenja bude to da Zekerijja, alejhis-selam, neće moći govoriti ljudima osim znakovima, i naredio mu je, u takvom stanju, da Ga slavi i hvali,

pa je rekao: “I često spominji Gospodara svoga i hvali Ga krajem dana i izjutra!” (Ali Imran, 41)

Zekerija je izašao među svoj narod, ne mogavši izustiti nijedne riječi, a nije bio bolestan, niti je imao bilo kakvo oštećenje, i pokazao im je, znakovima, da čine tesbih. “I on izađe iz hrama u narod svoj i znakom im dade na znanje: ‘Hvalite Ga ujutro i navečer!’” (Merjem, 11)

Stav učenih ljudi, u svim narodima jeste da Allahu odriču bilo kakav nedostatak i mahanu. Uzvišeni kaže: “Reci: ‘Vjerovali u njega ili ne vjerovali, oni kojima je još prije objavljivanja njegova dato znanje padaju licem na tle kad im se on čita, i govore: ‘Hvaljen neka je Gospodar naš, obećanje, Gospodara našeg se ispunilo!’” (El-Isra, 107–108)

Allah Uzvišeni naredio je našem Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, da Ga slavi i hvali na početku i na kraju dana: “Zato otrpi njihove riječi i obavljaj molitvu, hvaleći Gospodara svoga, prije izlaska sunca i prije zalaska njegova, i obavljaj je u noćnim satima, i na krajevima dana – da bi bio zadovoljan.” (Taha, 130)

Zbog važnosti tesbiha i potrebe ljudi za njim, jedna od intencija poslanstva jeste pozivanje ljudi tome. Uzvišeni kaže: “Mi šaljemo tebe kao svjedoka i kao donosioca radosnih vijesti i kao onoga koji treba opominjati da u Allaha i Poslanika Njegova vjerujete, i da vjeru Njegovu pomognete, i da Ga veličate i da Ga ujutro i navečer hvalite.” (El-Feth, 8–9)

To je Allahova naredba Njegovim robovima: “O vjernici, često Allaha spominjite i hvalite, i ujutro i navečer Ga veličajte.” (El-Ahzab, 41–42) Kada vjernici čuju Allahov govor, “licem na tle padaju, i koji Gospodara svoga veličaju i hvale i koji se ne ohole” (Es-Sedžde, 15).

Sva stvorenja, uz sve razlike među njima, slave i hvale Allaha: “I grmljavina veliča i hvali Njega, a i meleki, iz strahopoštovanja prema Njemu.” (Er-Ra’d, 13)

Ptice i brda činili su tesbih zajedno sa Davudom: “I potčinismo planine i ptice da s Davudom Allaha hvale: to smo Mi bili kadri učiniti.” (El-Enbija, 79)

Čak i mravi slave i hvale Allaha, kao što kaže Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Jednog vjerovjesnika ujeo je mrav, pa je on naredio da se spali cijeli mravinjak, a Allah mu je objavio: ‘Zar si zbog ujeda jednog mrava spalio cijeli jedan ummet koji slavi i hvali Allaha?!’” (Buhari)

Nema nijedne stvari, bića, stvorenja u kosmosu a da ne slavi i hvali Allaha, potvrđujući Njegovo savršenstvo i predajući se Njegovoj vlasti. Uzvišeni kaže: “Njega veličaju sedmera nebesa, i Zemlja, i oni na njima; i ne postoji ništa što Ga ne veliča, hvaleći Ga; ali vi ne razumijete veličanje njihovo. On je doista blag i mnogo prašta.” (El-Isra, 44)

Allah, džellešanuhu, nekim Svojim dobrim robovima omogućio je da čuju i osjete nešto od tog tesbiha. Ibn Mesud, radijallahu anhu, rekao je: “Dok smo jeli s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, čuli smo hranu kako slavi i hvali Allaha.” (Tirmizi)

Sva stvorenja imaju obavezu da hvale, poštuju i obožavaju Allaha, a ako se neko od stvorenja usprotivi tome, meleki i dalje slave Allaha, a Allah je neovisan o svim Svojim stvorenjima. “A ako oni neće da te poslušaju – pa, oni koji su kod Gospodara tvoga hvale Ga i noću i danju i ne dosađuju se.” (Fussilet, 38)

Allah slavi i hvali Svoje sveto biće, i upućuje Svoje robove da Ga slave i hvale, uvečer i ujutru: “Pa, hvaljen neka je Allah kad god omrknete i kad god osvanete.” (Er-Rum, 17)

Najbolja ahiretska poputnina je tesbih. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko kaže, kada omrkne ili osvane, stotinu puta: ‘Subhanallahi ve bi hamdih!’, niko od njega neće doći na Sudnji dan s nečim boljim, osim onoga ko je izgovorio to isto ili više od toga.” (Muslim)

Džamije su Allahove kuće, koje se Njegovom voljom podižu, i u kojima se Allahovo ime spominje i slavi i veliča Allah. “U džamijama koje se Allahovom voljom podižu i u kojima se spominje Njegovo ime – hvale Njega, ujutro i navečer.” (En-Nur, 36) Početak namaza, njegov rukū i sedžda su hvaljenje i veličanje Allaha, a nakon

njegovog završetka uči se tesbih (subhanallah) sa tahmidom (elhamdulillah) i tekbirom (Allahu ekber). Cijeli Vjerovjesnikov život bio je tesbih – hvaljenje i slavljenje Allaha. Kada bi učio Kur’an i naišao na ajet u kojem se Allahu odriču mahane i nedostaci, učio bi tesbih. Kada bi klanjao noćni namaz, dugo je učio tesbih na rukūu i sedždi. Kada bi čuo nešto što ne priliči Allahovom rububijetu (vlasti i upravljanju), učio bi i ponavljao tesbih, i to se moglo prepoznati na licima njegovih ashaba. Kada bi uzjahao jahalicu na putovanju, učio bi tesbih. Kada bi se uspinjao ili spuštao u dolinu, učio bi tesbih. Kada bi vidio nešto što izaziva divljenje, učio bi tesbih. Kada bi lijegao u postelju, učio bi tesbih, tahmid i tekbir trideset i tri puta. Tesbih je bio utočište vjerovjesnika u nevoljama i nedaćama. Junus, alejhis-selam, dok je bio u tminama noći, mora i unutrašnjosti ribe, zamolio je svoga Gospodara riječima tevhida i tesbiha: “Nema boga, osim Tebe, hvaljen neka si! A ja sam se zaista ogriješio prema sebi!” (El-Enbija, 87), pa ga je Allah spasio i o tome kaže: “I da nije bio jedan od onih koji Allaha hvale, sigurno bi ostao u utrobi njenoj do Dana kad će svi biti oživljeni.” (Es-Saffat, 143–144)

Kada se Allah pokazao brdu i sravnio ga sa zemljom, Musa, alejhis-selam, pao je u nesvijest, a kada se osvijestio, prvo što je rekao bile su riječi: “Hvaljen neka si! Kajem Ti se, ja sam vjernik prvi!” (El-A’raf, 143)

Kada se desilo pomračenje sunca, Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, izašao je užurbano iz svoje kuće, i klanjao je, spominjao Allaha i činio tesbih sve dok nije otklonjena nevolja. Kada su se idolopoklonička uznemiravnja prema Vjerovjesniku pojačala, Allah, džellešanuhu, naredio mu je da što više čini tesbih: “Zato otrpi njihove riječi i obavlaj molitvu, hvaleći Gospodara svoga, prije izlaska sunca i prije zalaska njegova, i obavlaj je u noćnim satima, i na krajevima dana – da bi bio zadovoljan.” (Taha, 130)

Kada ga je ophrvala tuga, i kada su se njegova prsa stijesnila od neugodnosti koje je trpio, Allah, džellešanuhu, obavijestio ga je da je smiraj i prostranost grudi u tesbihu i namazu: “Mi dobro znamo da ti je teško u duši zbog onoga što oni govore, zato veličaj Gospodara svoga i hvali Ga, i molitvu obavlaj.” (El-Hidžr, 97–98)

Slavljenje i hvaljenje Allaha, kao što je pobožno djelo, koje približava Allahu, ono je i snaga za tijelo. Fatima, radijallahu anha, požalila se Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, na umor od hizmeta u muževoj kući, pa joj je on naredio da uči tesbih (subhanallah), tekbir (Allahu ekber) i tahmid (elhamdulillah). Najbolje čime čovjek može završiti sijelo jeste tesbih. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko bude prisustvovao sijelu, i na njemu bude puno pričao, i prije nego ustane kaže: ‘Subhaneke allahumme ve bi hamdike ešhedu en la ilahe illa ente estagfiruke ve etubu ilejke!’, bit će mu oprostene greške koje je učinio na sijelu.” – Slavlljen neka si Allahu i Tebi hvala; svjedočim da nema drugog boga osim Tebe, od Tebe tražim oprost i Tebi se kajem. (Tirmizi)

Kada je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, izvršio poslanicu i ispunio povjereni mu emanet, njegov Gospodar naredio mu je da što više čini tesbih, kako bi postigao i upotpunio najveći stepen ubudijjeta – obožavanja Allaha: “Kada Allahova pomoć i pobjeda dođu, i vidiš ljude kako u skupinama u Allahovu vjeru ulaze, ti veličaj Gospodara svoga hvaleći Ga i moli Ga da ti oprost, On je uvijek pokajanje primao.” (En-Nasr, 1–3)

Aiša, radijallahu anha, kaže: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nikada nije obavio namaz, nakon što mu je objavljeno: ‘Kada Allahova pomoć i pobjeda dođu...’, a da nije rekao: ‘Subhaneke rabbena ve bi hamdike, allahummagfirli!’” Slavlljen neka Si naš Gospodaru i Tebi hvala; Allahu, oprost mi. (Muttefekun alejhi) Tesbih se ne završava prolaskom dunjaluka, na Sudnjem danu meleki će se, slaveći i hvaleći Allaha, odreći onih koji su ih obožavali mimo Allaha. Uzvišeni kaže: “A na Dan kad ih sve sabere, pa meleke upita: ‘Zar su se ovi vama klanjali?’, oni će odgovoriti: ‘Hvaljen neka si!’” (Saba, 40–41)

Isa, alejhis-salam, na Sudnjem danu, kada se svi okupe pred Allahom, odreći će se onih koji su ga obožavali, hvaleći Allaha i pravdajući se pred Njim zbog njihovog obožavanja: “A kada Allah rekne: ‘O Isa, sine Merjemin, jesi li ti govorio ljudima: ‘Prihvatite mene i majku moju kao dva boga uz Allaha!’ – on će reći: ‘Hvaljen neka si Ti!’ (El-Maida, 116).”

Tesbih je Allahovo isključivo pravo. Njime se oživljavaju srca, ostvaruje tevhid – iskrena vjera u jednog Boga i umnogostručuje nagrada. Za jedan izgovoren tesbih, Allah upiše robu deset dobrih djela, i obriše isto toliko grijeha. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zar svako od vas, svakog dana, ne može učiniti hiljadu dobrih djela?” Neko od prisutnih upitao je: “Kako će učiniti hiljadu dobrih djela?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: “Izgovorit će stotinu puta ‘subhanallah’, pa će mu biti upisano hiljadu dobrih djela, i obrisano hiljadu grijeha.” (Muslim)

Allah voli tesbih i zahvalnost, koji će na Sudnjem danu imati posebnu težinu na mizanu. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dvije riječi, lahke su na jeziku, teške na mizanu i drage Milostivom: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi, subhanallahil-azim!’” – Slavljeneka je Allah i Njemu hvala; slavljeneka je Allah Veličanstveni (Muttefekun alejhi) Njihova težina je velika i pretegnut će listove (djela) i vagu na Sudnjem danu. Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Subhanallah i elhamdulillah ispunjavaju prostor između nebesa i Zemlje.” (Muslim) Također, ove riječi brišu grijeh, bez obzira na njihovu brojnost. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko kaže: ‘Subhanallahi ve bi hamdihi’ stotinu puta, bit će mu oprošteni grijesi, makar ih bilo koliko je morske pjene.” (Muttefekun alejhi) Tesbih je na stepenu sadake (udjeljivanja imetka). Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Svaki tesbih je sadaka.” (Muslim) Ko bude hvalio i slavio Allaha, razmišljajući o onome što govori, i njegovo srce bude pratilo jezik, njegov tesbih dostići će stepen djela pobožnih Allahovih robova. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, otišao je od svoje supruge Džuvejrije, nakon što je klanjao sabah-namaz, a ona je ostala sjedeći na mjestu na kojem je obavila namaz, zatim se vratio, nakon što je jutro već bilo odmaklo, i zatekao ju je na istom mjestu, pa je rekao: “Još uvijek si na istom mjestu na kojem sam te ostavio?” “Da”, reče ona. “Nakon što sam izašao, izgovorio sam četiri riječi, tri puta, i kada bi se izmjerile s onim što si ti od jutros učila, pretegnule bi ih. To su riječi: ‘Subhanallah ve bi hamdihi adede halkihi ve rida nefishi ve zinete aršihi ve midade kelimatih!’” – “Neka je slavljeneka je Allah i hvaljen onoliko koliko je

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

Njegovih stvorenja, i koliko je zadovoljan, i koliko je težak Njegov Arš i koliko je tinte za Njegove riječi. (Muslim)

Sretan je onaj ko hvali i slavi Allaha i samo Njemu ibadet čini.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

